

მოქმედების მრტის-მეტი გაჭიანურე- მეში ჩაითვისებდა; ცოტა არა, რომ
ბით და აუარებელი გრძელი მონა- ბურის სამღვდელოების წარმომად-
ლობებით. გენერლი — შ.შ. ლეპუტატი უკარს

ბუშინდელ „დროების“ 4 ნუმერი
ში, უმთავრესი კორეკტურული შეც-
დომა შეპარულა, თეატრის შესახებ
2 გვერ. 2 სეკტზედ, 17 სტრიქონი
ზეიდგ-5 სწერია... „არსენაზედ კი შე-
ძლება თქვას კაცმა, რომ ის სავსე
იყენებ თავ-მოსაბეჭრებულის მანალო-
გებით...; უნდა იყოს: არსენაზედ-კი
არ შეიძლება თქვას კაცმა, რომ ის
სავსე იყოს თავ-მოსაბეჭრებელის მა-
ნალოგებით...

სცენებში: 2 გვერდი 8 სტრ. ზე-
იდგან, დაწერილია: „მეც ამოვილუდე
ბოთლი: ი და მოვიყუდე“ უნდა იყოს:
„მეც მოვიყუდე ბოთლია.

Ոյսց 17 სტր. 8 առև ո՞նցաց եռմ
համշաբա՞ն պնդա ոչով: Ե՞ցաց եռմ տա
համշաբա՞ն:

გურიის საელვფელო პირთა პრეზენტ

შუთაისის სემინარის შესახებ წა-
სრულ თევზი, დეკემბრის 22-ს, ზუ-
რის სამღვდელოების დეპუტატთა
მთახდის ეს ყრილობა მუზეუმების სა-
სულიერო სასწავლებლის . სახლში.
ჩევნდა სასიამოებროთ, წინათვე უძა-
გამოეაცხადოთ, რომ ზურის სამღვ-
დელოებამაც შეძლებისა და გვარად,
თავის შბრით თანამმობა გაუწია იმე-
რეთ-სამეცნიეროს სამღვდელოებას და
მონაწილეობა მიიღო სემინარისთვის
საჭირო თანხის შედეგნაში.

ଅବ୍ଲା ଦ୍ୟାନ୍ତ୍ୟଦ୍ୟବ୍ୟଲ୍ଲନି ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରିୟତ
ନେତ, ହନ୍ତ ଏହି ପ୍ରାତିବା କାନ୍ତିଶି ଏଗ୍ରିଥେନ୍-
ଫ୍ରେଡା ମେଜାର୍କ ସ୍କ୍ରିନିନାରିବା, ହନ୍ତମେଲୋକ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାହିତ୍ୟରେ ବାବାଙ୍କାରୀଙ୍କରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଦ୍ୟାନ୍ତ୍ୟଦ୍ୟବ୍ୟଲ୍ଲନି କାନ୍ତିଶିରେ ପାଇଲା ଏହି ପରିବାର
ମେଲ୍ଲତାରୁଚି ଶ୍ରେଷ୍ଠମନ୍ତ୍ରିଙ୍କରେ ବାବାଙ୍କାରୀଙ୍କରେ
ଦ୍ୟାନ୍ତ୍ୟଦ୍ୟବ୍ୟଲ୍ଲନି କାନ୍ତିଶିରେ ପାଇଲା ଏହି ପରିବାର
ମେଲ୍ଲତାରୁଚି ଶ୍ରେଷ୍ଠମନ୍ତ୍ରିଙ୍କରେ ବାବାଙ୍କାରୀଙ୍କରେ

დას, ზურის სამღედლოებაში,
შესწირა თავის მხრით საკმაო ფულ
შეთასის სემინარიას,— ეს ძალიან სა-
სიმონეოა! მაგრამ მეტათ სამწუხრო
იქნებოდა, თუ ზურია ა.მ. ქველ საქ

ლმერთო! აქამდე არ ვიცოდით, დ
ესეც ეხლა არ შეეგიტყეთ. სომეხთა
გან?! თურმე უ იტყვეთ, სომეხს
რომ სურდეს ქართულს ენაზე ლაპა
რიკი, უთუოდ კანსისტორიამ ამი
ნება უნდა მისცეს; თორემ იცოდეთ
დასჯას ის ვერ გადაუჩება. ნეტავ
შეგვატყობინა, რათ ეჯავრება იმა
ეს ქართული წნა? მჯგავრება კი არ
მი არ ეჯავრება, ბრძანებაა სომეხს
სულიერთ მამათ კრებისა, რომ ყო
ველივე ქართულს მტრულ დ მოეკა
დეთო. ისინი მხოლოდ ამ ბრძანები
ასრულობდნ.

ମାଘରାତୀ ହାରିଷ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଶିଳ୍ପୀ ମାତ୍ର
ମତ୍ରିନୀବିକାଟ୍ରୀରୁ ଏହି ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ
ପୁରୁଷଙ୍ଗରେତ୍ରୀ, ଏହି ଅଳ୍ପ ଏକପରିବାସ ମାତ୍ର
ଏହା କ୍ରେତାଲ୍ପ ଗୋଟିଏକାରୀ ପୂର୍ବାବ୍ସ. ପଥିରା
ଓ ପୁରୁଷଙ୍ଗରେତ୍ରୀରୁ ଏହି ଏକପରିବାସ ଏହା
ନିଃଶ୍ଵର କ୍ରେତାଲ୍ପ ଗୋଟିଏକିଲ୍ଲିପିରୀରୁ

მეში ჩაიფერხვებდა; ცოტა არა, რომ
ზურის ს სამლელოების წარმომალ-
გენელი — მ.მ. დეპუტატი უარს
აცხადებდნენ. რასაკიორელია, ჩვენ
ვერ ვიტყვით იმასა, რომ ზურის
სამლელოება არ თან აუგრძნობდეს
საქეყნო სასარგებლო საქმესა და
ამასთან ავე არ ესმოდეს, თუ რა მნი-
შენელობა ექმნება მომავალ შეთაი-
სის სემინარიას მათი შეილების აღზრ-
დაში. ამის პიზეზი სრულებით სხვა
იყო.

Ահա մարդու Ցյուրիանո, սաթոցազոռ
հեյբնոն, սաճապ կը մռեցք եա եռլոմի
սամլցալուտա կրցեա, պացալուտա
Շեմին շուլու և ն շալուլցանցեա, հու
սամլցալու პորտա Բինատցո առ օյցես
Շերտպանուո, ու հոգել սացնու ը
հու մուսալապահացեծուո ահուան დაծա-
հրեշուոն. Արտեղը և ոհջել առ
պայուա ացուունուու ցաշետն. ցա-
մութեալցանուո, հոգ დածահրցուունաց
սի և Շերտպանուո եռլոմ Բինատցո
հուտցոն ահուան մովցանու և հ
ալոցաս սի և մուզահու տացո. Ըստ
եան առ ցանցուա մաս սպան, հապ ու
տուն Թցուունու պահուունու գրուունու
սեմին արուու Շեսաեց գրէցուրագնո մթիրուո
մթիրուու ցածան գածան գածան գածան ցածան ցածան
եռլոմի մշուուն եռլոմի եռլոմի եռլոմի
նահուու կը լուց մուզահու գրուունու գ
եան մշուուն և անցուուն սամշացու
ծցուու.

ურიგო არ იქნება, თუ აღვილობ
რიცი ეპარქიის სამმართველო ყოველ
თვეს, ამ ნაირ შემთხვევაში. წინათვა
გამოუტადებს მღვდლებს, თუ რა სა
განზედ იქნება ლაპარაკი ყრილობი
დროს. ამ გვარ განკარგულებას ო
ნაირი სარგებლობა ექნება: ერთი
მხრით ყრილობის დროს გრძინა, ტე
ბა მთლად სამღვდლოების უმთავრე
სეს სურვილი და აზრი ჩომელსამ
საგანზედ და მეორეს მხრით დებუტა
ტებს ალარ დასჭირდებათ ორჯელ დ
სამჯერ შეკრება ერთსა და იმავე საგ

ବ୍ୟାକରଣିରୁ ଶାମଲ୍ୟଦେଖିଲୁଗାଏହିରୁ ଦେଖିଲୁଗା
ତୁମ୍ଭଙ୍କିରୁ କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା

თილ გონიერნი სომეხნიცა. აქენგა
ცხადია, ჩომ საზოგადოდ ხალხი თ
ვის გენით ყოველთვის მაღლა იღ
გა სომეხი საულიერო წოდებაზ
ოომეცა ას წოთბება მოთავ თვარძო

სუკეცა ეს წალენჯიშ უდის ღვარა
სთხესაგდა სომხებსა და ქართველები
შუა, ქართველი ხალხი მაინც კეთოლ
ეპურობოდა სომხის ხალხს; შველო
იმას ყოველს გასაჭირს ღლესა. მაგ
ლითად 1064 წელს სომხები ძლიე
დიდს განსაცდელში იყვნენ. ამ წლიდა
გან დაწყებული 1124 წლიდე სო
ხების სამშობლოს დედა - ქალაქ
(ანი) მთაერობინენ მუსულმანები

ଅମାତ ଠାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ଵେତଶ୍ଵରୀ ଲା ଶ୍ଵେତଶ୍ଵରୀ
ଶକ୍ତିଦେଵୀ, ଏହାମ ଏହି ପ୍ରମାଣନ୍ତରେ ବାହ୍ୟଲ୍ଲାଭ
ମା ଏହା ନାହାଇଥିଲା ମାତ୍ରାଙ୍କଳ ଲାଗୁଥିଲା ତ ତାଙ୍କ
ବାହ୍ୟଶକ୍ତିରେ ମଧ୍ୟମାର୍ଜନବାଧି ଏହି ଏହି
ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଏହାକାରରୁ ମାତ୍ରା ବାହ୍ୟକ୍ଷରଣକାରୀ
ଏହାକାରେ ସାରତ୍ତମର୍ମଣେବାଧିରୁ ମାତ୍ରା ମାତ୍ରା

ერთმანერთს გამოკითხვა, თუ რა თავ
ბაზედ არიან დაძახილნი. ზოგნი მ-
მანი ცხენ ებიღავან არც კი ჩამომხტა-
რან; ამათ მეტი არა უნდოდათ რა.
მხოლოდ გაეყოთ რაში იყო საჭმელ
და ისევ ისე საქართველოდ გაქცეული ც-
ნებ უკან შინისკენ. მოლი და შენ
გააგებინე დალაგებით ამ ნაირ აქე-
რებულ, გულ-ფულს ხალხსა მომავა-
ლი სემინარიის მნიშვნელოვა.

ისმოდა-რა იმათგან . დიახ მაღლობი
ლირსი არიან ამ შემთხვევაში ბლა-
ლოჩინი დ. დუმბაძე და ებარხიშვი-
ლი კანცელარიის სეკრეტარი ბ-ნი ცეცხ-
ლაძე, რომელნიც ნამდვილი გული
სურვილით ურჩევდნენ დაპუტატება
რომ საქვეყნოთ არ გამოეწყვიტაა
თავი იმპერეთ-სამეგრელოს სამდვი-
ლოების თანაძმობაში . ბევრი იუარე

დეპუტატებმა, მაგრამ როდესაც გაის, თავინთ ჯიბრილგან არა ეხარჯებათ-რა და ამასთანავე, ზენებით მოვალენიც არიან მთავრობისაგან ახლადანიშნული ჯამაგირილგან შესწირო მუთასის სემინარის თავიანთივე შეკლების სასარგებლოთ, მაშან კი ჩაფიქრდნენ და მიჰყვნენ მიერეთ-სამძღვროს საქლედელოების მაგალითი მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ მიერეოს ეპარქიის სამღვდელოებაზე გადასდევა სემინარიისთვის ნახევარი თავის ჯამაგირისა 1882—1888 წ. ბურულებმა კი ნახევარი ჯამაგირი სანწლის განმავალობაში ესე იგი 1885—1888 წ.

Այսօքան ևիճէ, հռմ Ցոյրուս և Տաճ
Ըզելըլոցիամ զբա գալոսաւ Ոմբրուտ
յիարենուս Սամբուլոցիաստան տաճէ
Շորած Սբմինարուստոյուս, տշմբաւ
Թուցաց ոյս ամուս, Հաջանապ մոմ
Յալու Ֆյուտանուս Սբմինարու Ոմբրուտ
առա Եայլոց Տասարցյալու ոյնցիա Ցոյ
Խոսսունիւս. մահամ այ առ Ցոյրու

յարո Ածովլուսցարո Լոմեցենու Տաթշան
լու վեցինուն ցայսօքան պորեցձա. Ե
ցյաշիրեմուն Անկոնու յմոնու. Ամ ցան
Տապլուսու տացուցան Տահունուցձան
ոմատ Ըստինու յահուցըն Եզրինա, -
առօյն Ցայսիցըն յահուցըն, տուրուն ցան առ
ձայուղակցուու. Ան հաս Մանուշանց
յահուցըն ու 1124 Կայուն Յացու ԱլմաՇեն
ծյունու Յացու յահուցըն Հայուն Ան
յալային, Ըստինու Ածովլուսցարո, հաս
Յացու Սոմեցենու ցայսօքան Մանուշանց
հմունքաւա մտացրունու լուսուցէն
ցամոցինա Այսեանցու Արքաւու,
ասին Համայնչու Սոմեցենու Տաթշան
յացուն, Ըստինու Այսահուն տացան, Ըստ
մատու Տահունուցըն Հա Տալուսենու
հատա? Ինստցունու? Ոյսունացու. Տ
համեյ ցամունինուն Ցալունուն Տայս
տացըն մատցան? Տրուլունացու Տ

ଲୋକ ଯୁଗାନ୍ତରେ ଏହା ଏକ ମିହାର୍ଜୁପୁରୀର ଶରୀର
ଗାର୍ଜମେହେବାରେ, ହରମଳ୍ଲେଖିର୍କଷିତପ୍ରତିଷ୍ଠାନିର
ସାମଲ୍ଲେଦ୍ୟଲୋକେବା ଏହା କରନ୍ତୁ ଦ୍ୱାରାକର୍ତ୍ତାକୁଥିଲୁ
ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ମହାମାର୍ଯ୍ୟରେବା, ହରମି ଏହି
ଚାରିସ୍ଵର୍ଣ୍ଣର ନେଇଥି ଥୁରୁଣିର ସାମଲ୍ଲେଦ୍ୟ-
ଲୋକ ଏ ଗାଢ଼ାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟରୁ ତିକ୍ତରୁଗ୍ରେତୀରେ
ସାବ୍ୟଲୋକରେ ସାବ୍ୟାକ୍ଷେତ୍ରରେଲ୍ଲିରେତ୍ତିବୀର ସାକ୍ଷୀ-
ତାରି କ୍ଷେତ୍ର ସାକ୍ଷୀର ଅନ୍ତର୍ଗତରେବା ଅନ୍ତର୍ଗତରେ
ଥିଲା ଏହା ବାନମାର୍ଗାଲୋକାଶି ତେରାମେତ୍ରି
ଅତାଶି ମାନ୍ଯତା ଆହୁରିତ ପାଇଁ ଥିଲା
ଏହା ମହାମାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହା ମହାମାର୍ଯ୍ୟରେ
ଏହା ମହାମାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହା ମହାମାର୍ଯ୍ୟରେ

ზემო ნახსენები თვრამეტი ათას
მანეთი უნდა შესდგეს იმ ორი მანე-
თიღვან, რამელიც სასულიერო საქ-
მეთა კომიტეტმა, ზაბრიელ ეპისკო-
პოზის თავ-მჯდომარეობით, გადა-
წყვიტა მღვდლებს თეოთეულ კომ-
ლიღვან ნაცვლად იმ ღრამისა, რო-
მელიც გლეხებს უნდა მიეცათ: ლვი-
ნით, ხორბლით და ხორცეულით და
რომელიც ავიდოდა ფულად თოვჭმის
ათ მანეთამდინ.

୧୯ ଅଳ୍ପ ମାନ୍ୟତିକଲାଙ୍କ ଯହିତ ମାନ୍ୟତା
ଗାଲ୍‌ଡାଇଲ୍‌ଫେସ୍, ଏର ଫିଲ୍ମବିଦିତ, ବାକ୍ଲାଇସ ଏବା-
ଶେର୍‌ଜେବଲ୍‌ମାର ଓ ଆକ୍ଷେଲ୍‌ଫାଂକ ଜୁନିଲ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କୁ
ଟର୍କାମ୍‌ଫେରୀ ଅତାକୁ ମାନ୍ୟତା, ତୁ ମନ-
ମିଳିତା; ମାର୍କାମ୍, ପ୍ରାତ୍ରା ଏରା, ସାଇପ୍ରେଜ
ଏରିସ, ରାଜାଙ୍କାର୍‌ଚ୍ଯ ଅଥ ଉପୁଲିସ ମଦକକ୍ଷେତ୍ର,
(ରାଜାଙ୍କାର୍‌ଚ୍ଯ ଶୁରୁତୁଲ୍‌ଫେରୀ ଅଭିନନ୍ଦନ) ରାଜ-
ଗାନ୍‌ଚ୍ଯ ଉପୁଲିସ ମନ୍‌ଗରିବ୍ୟେବା ଅଭିନନ୍ଦନ-
ରାଜ୍ୟ ଅଭିନିତିକାରୀକ୍ଷାତ୍ମେତ୍ତା ଏରିସ ମିନଲ୍-
ବିଲ୍‌ଲ ଓ ରାଜାଙ୍କାର୍‌ଚ୍ଯ କ୍ଷମା ଏରିସ ଶାଖାକ୍ଷେତ୍ର-
ଲ୍‌ପୁଲିସ, ପିତାମହ ଯହିତ ତାରିଖିକ୍ରମୀୟ ତା-
ମ୍ବିସ ତାରିଖ-ଦା-ତିରିକ୍ତ ତାନ ଅଭିନନ୍ଦନବିଦିତ ମା-
ଗିଯରାଦ ଗଲ୍‌କ୍ଷେତ୍ରବିଦିତର୍ବିନ ବ୍ୟେକିନ୍‌ଲୋକବା ଅ-
ଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣପୁରା ମତାଶ୍ରମବିଦିତ ଫିରିନ୍‌କ୍ଷେତ୍ର, ଏବେ ରାଜ-
ତିତାମ ପ୍ରାମଳିଲ୍‌ଫାଂକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଅଭି-
ନ୍ଦନ ଓ ଅଭିନିତିକାରୀ ବ୍ୟେକିନ୍‌ଲୋକବିଦିତବୁ
ଯହିତା ଓ ଅଭିନିତିକାରୀ ଫିଲ୍ମବିଦିତବୁ.
ରାଜାଙ୍କାର୍‌ଚ୍ଯ,
କ୍ଷେତ୍ରଦା ଜୁନ୍‌ଜେବଲ୍‌ମାର ଅଥ ଶାଖାନ୍‌କ୍ଷେତ୍ର ସିଲ୍‌ପ୍ରେଜ
କାମିଙ୍ଗାରିଲ୍, ଶୁରୁଗ୍ରାମ ଏବା ପିନ୍‌ଗ୍ରାମ, ରାଜମାର
ମନ୍‌ଗରିବ୍ୟେବା ମନ୍‌ଗରିବ୍ୟେବା ଅଭିନନ୍ଦନ-
ବିଦିତ, ତୁ ପିନ୍‌ଗ୍ରାମ ଏବା ପିନ୍‌ଗ୍ରାମ ଅଭିନନ୍ଦନ-
ବିଦିତ, ଏବା ଏବାର ତାରିଖିକ୍ରମୀୟ ଏବା ଏବାର

საქეთ იმაში მდგომარეობს, რომ,
როგორიც ზიმოთ ისთვით, სასულიერო

საქმეთა კომიტეტმა ამ ერთი წლის
წინა განიხილა მღვდლებისა და მა-
თი მრევლის დამოკიდებულება ერთ-
მანერო შორის და დაწესა ორ ნაი-
რი განჩინება:

ზღვებმა უნდა მისცენ მღვდლებს
წელიწადში ან ორი მანერი და სხვა
გადასახადისაგან თავისუფალნი იქნე-
ბიან, ან არა და ორი მანერის მა-
გირათ უნდა აძლიონ ლვინო, პური,
შა, ქათმები და სხვა და სხვი ამ
გვარი. მს განკარგულება კომიტეტისა
დამტეტეციულია მუთაისის გუბერნა-
ტორისაგან, (რომელიც წერია არის
სასულიერო საქმეთა კომიტეტში) და
გამოცადებულია ზურიაში. ზურუ-
ლებმა მთლათ, გარდა ოთხი თუ ხუ-
თი საზოგადოებისა, ამჯობინეს ორი
მანერის გადახდა, ვიღირ ხორავისა და
კიდეც გადახდეს ფული. დარჩა მხო-
ლოდ ოთხი საზოგადოება, საცავა ვა-
ძინან გურულები, რომ არც ფულს
გადახდით, არც ხორავისა და არც
„ხუცესები“ ვესურსო.

სამწუხაროა, თუ ვინმე, მართლა,
ამ საბუთებით აწარმოებს საქმეს და
სარგებლობს თავის ჯიბისთვის. სამ-
წუხაროა უფრო იშიტომ, რომ „ხუ-
ცეს“ ფულიც გადახდებათ გურუ-
ლებს და ვექილის ფულიც ტყუილად
დაეკარგებათ. დიას ყველასათვის სა-
სურკელი და სანატრილია, რომ გლებ-
კაციას შელაგათ მიეცეს და ხარჯი
ასცილდეს, მაგრამ რა გაწყობა ახ-
ლანდელ დროსა და წყობილება!?
თუ მართლა ვინმე ჰქილება რასე
ამ უარის-მყოფელთ და საქმის
საწარმოებელ ფულს სტყუებს, — ეს
სრულებით სიცულლურება, რადგან აც
შეუცემოს გუბერნატორს ეს საქმე
უკეთ უკეთ ალაგას, სადაც კი ებ-
ლა ოთხ-კლასიანი სასწავლებელია
ცვიდრ საფუძველზე არ, იქნება და-
მყარებული. რა სარგებლობა ექნება
ზურიაში სასულიერო სასწავლებელი
თუ არ დარჩება?

ახლანდელი მუნიციპალიტეტის სასული-
ერო სასწავლებლის მდგომარეობა
მატერიალურის მხრით, სწორეთ მო-
გახსენოთ, ძალიან სამწუხაროა და
ყველა დანარჩენ სასწავლებელებთან
ჩამორჩენილია. მს ერთი ერთი სას-
წავლებელია ჩერნ მხარეში, რომელ-
საც არა ერთარი დახმარება არა აქეს
გართებლინისაგან და რომლის ხარჯი
სრულიად მღვდლების კისერზე არის
დაწოლილი. არ ვაცი, რა უნდა
იყოს ეს სასწავლებელი ესე განდეგი-

ფალმა (იხ. ერთ. არმ. ხო. მუ-
რავება, ცტ. 269, ჩ. 3).

მაგრამ ეს სიკეთე სომებთ სასუ-
ლიერო წილებას მაინც არ მოეწო-
ნა. მან იწყინა ქართველთ ანის ქა-
ლაქში შესვლა და დაუწყო წინა-
აღმდეგობა ქართველთ სარწმუნოება-
სა. მან დაუწყო მეფე დავითს ხევწ-
ნა: ერთი ნება მოგვეცით, ქართველთ
სასულიერო წილებას და ხალხს და-
უმტკიცოთ, რომ ჩერნ სომხებს
გვიშირას მართლმადიდებლოთი სარ-
წმუნოება და არა თქვენთ. მეფემ
აღუსრულა თხოვნა; მაგრამ სომხები
სულიერ მამათ ისრემთი ქიშპიბა
და სიმულვილი აღმოჩინეს ქართველ-
თაღმი, რომ დავითი იძულებული
იყო დაეხურა კრება. ის შეეიდა სუ-
ლიერ მამებთან და ასრე უთხრა:
„ჩერნ მოვედით მოყვრად და არა

მანთი მიღის იზურგეთის სასულიე-
რო სასწავლებლის სახლის აშენება-
ზე. დანარჩენი მანეთიდან ნახევარს
მღვდლები იღებენ და მეორე ნახევ-
რით სასულიერო სასწავლებელს ინახ-
ვენ, თუმცა კი ეს ფული ვერ აკმა-
ყოფილებს მას. ამ მიზეზით გურიას
სამღვდლოებამ ვერ გადაიხდა ფუ-
ლი მუთაისის სემინარიის მემკო-
ნამეგრელოს სამღვდლებების თანა-
სწორათ. დეპუტატები, რომელნიც
კურა უარზედ იღენენ სემინარიის
თაობაზედ, სულ იმას გაიძახოდნენ:
სასწავლებლისათვის სახლი გვინდა
ჯერა და იმის ფულიც არა გვაქვს, —
მეტათ ბევრი ხარჯი მოგვდის ერთ-
ბაზათ“. რაც უნდა იყოს, ამ ხნობით,
ზურიიდან შემოწირული ფული სე-
მინარიისთვის, საკმათა; და თუ შეძ-
ლება, ექნება შემღებია უარს არ
გამოაცხადებს სასარგებლო საქმის-
თვის.

შექველია, იმერეთის ქარქის სამ-
ღვდლოება მხედველობაში მიიღებს
ეხლანდელ ზურიის სამღვდლოების
გაჭირებულ მდგომარეობას და იმის-
თვის გულს აღარ დაკლდება ზეშო-
სენებული გადაწყვეტილებით. ამას-
თანავე არ უნდა დავიგიწყოთ, რომ
მომავალ მუთაისის სემინარიის არა-
ენთარი სარგებლობა არ შეუძლიან
მოუტანოს დასავლეთ საქართველოს,
უკეთ უკელა ალაგას, სადაც კი ებ-
ლა ოთხ-კლასიანი სასწავლებელია
ცვიდრ საფუძველზე არ, იქნება და-
მყარებული. რა სარგებლობა ექნება
ზურიაში სასულიერო სასწავლებელი
თუ არ დარჩება?

ახლანდელი მუნიციპალიტეტის სასული-
ერო სასწავლებლის მდგომარეობა
მატერიალურის მხრით, სწორეთ მო-
გახსენოთ, ძალიან სამწუხაროა და
ყველა დანარჩენ სასწავლებელებთან
ჩამორჩენილია. მს ერთი ერთი სას-
წავლებელია ჩერნ მხარეში, რომელ-
საც არა ერთარი დახმარება არა აქეს
გართებლინისაგან და რომლის ხარჯი
სრულიად მღვდლების კისერზე არის
დაწოლილი. არ ვაცი, რა უნდა
იყოს ეს სასწავლებელი ესე განდეგი-

მელმაც სომხებს დიდი სამსახური გაუ-
წია; იმან აღაშენა მათთვის საქართვე-
ლოში ქალაქი და შიგ აღუშენა მათ
მრავალი ეკვლესიები და ერთიც მო-
ნასტერი და უწოდა სახელიდ ზორი. (იხ. ისტორია თომ. 3, ცტ. 43).

მთავრობასაცან, როდესაც სწავ-
ლის მსურველნი უმრავლესია, თუმც
სასწავლებლის სამშართველო სახლის
სიმცირისა გამო იძულებულია მრავა-
ლი თვალ-ცრემლიანი, ფრიად ნიჭი-
ერი ბავშვები უკანე დაუბრუნოს
ხოლმე თავიანთ შშობლებს.

—

რუსთი

(გაუგებაზე)

რუსულს გაზეო პორტლოკში სწა-
რია, რომ მებატონეთ რიცხვი სანე-
მენც პოლშისა, სახელიდობრ, პოზ-
ნაში ძალიან მცირდება. იქაური გა-
ზეთები ყოველს წელს არდენენ ან-
გარიშს, რამდენი მიწა-წყალი და მა-
მული ხუგდიათ ხელში პოლშელი
მებატებისა ნებენცებს, რომ ამით
მკიონელმა უფრო ცხადათ წარმო-
უდინოს ეს მათთვის სამწუხარო
მდგომარეობა. მართლაც გაზეთებიდამ
სხინს, რომ წარსულს წელს ნემენცე-
ბის ხელში გადავიდა 33,142 მორგი *)
მაული 1878 წ. უფრო მეტი, სა-
ხელიდო: 37,756 მორგი, მაგრამ
შემდევ 1879 შემცირდა 7,236 და
1880 წ.—8,897.

ამნაირათ, ამ უკანასკნელს ოთხს
წელიწადს პოლშელ მებატონეთ ხე-
ლიდამ წასელიათ სულ 127,031 მორ-
გი მიწა. ე, კიდევ არაფერი იმ წელს
140 მებატონეს უკვე გამოუტანდებია
სურველი თავისი მიწა-წყლის გასყიდ-
ვისა.

ჩერნში რომ ვთქვათ, მკიონელო,
ნაკლები მიწა-წყლი, თუ უფრო მო-
მეტებული უნდა იღუპებოდეს ჩერნი
მებატონის უხევ მამულებისა ყოველ
წლივ ამნაირადე. რომ ვაცოდეთ და
გამორკეული გვეზანდეს, ცუდათ არ
გავშტერდებით ჩერნ ც ჩერნი ვაჭრების
დაწრეულებისა და ჩერნი მებატონეთ
დაუდევრინისაგან. მაგრამ დალოცია
დაწრიცილი არას მაღარიცხავისა
და გრიგორიელი გალერეა ჩალეში
ჩერნში ჩალეში ჩალეში ჩალეში

თავის დირექციას უთხოენია ლი-
სენ კასათვის მისგან შეთხული თავ-
რა „რიზვითა სამუდმო რეპრი-
ტურში ჩასარიცხავთ.“

ამ ნაირი სულ მოკლე ხანის ვან-
ამაცილებაში არარაობისაგან თითქმის
შექმნილა მაღარიცხავის შეთხული თეატრი
და მუზიკა, რომელსაცა ხალხი აღ-
ტაცებით მიპერებებია და რომელსაც
გრიგორიელი გვეზანდეს, ცუდათ არ
გამორკეული გვეზანდეს, ცუდათ არ
გავშტერდებით ჩერნ ც ჩერნი ვაჭრების
დაწრეულებისა და ჩერნი მებატონეთ
დაუდევრინისაგან. მაგრამ დალოცია
დაწრიცილი არას მაღარიცხავისა
და გრიგორიელი გალერეა ჩალეში
ნაწარმო ალური საზოგადოება და ახალგაზ-
ლობით არა მაღარიცხავისა და ახალგაზ-

ლონენ იმათ ხალხოსნობასა და სარ-
წმუნოებას. სასწარკეეთილებაში ჩა-
ლეშილი ისრენი სომხები ეგებლნენ მხსნ ელს
და აპა აღმოჩინენ მათ მცემად
ქართველი მართვისა და სახელიდ ზორი.

ამ სიკეთისთვის დღეს სომხების
სასულიერო კონსისტორია ეუბნება
გორელს სომხებს; რომ იმათ ქარ-
თულს ენაზე არ ილაპარაკონ. ჩერნ
არ ვამობობთ, რომ სომხები სომხების
ენაზე ნუ ლაპარაკობენ. ჩერნი აზ-
რი მხოლოდ ის არის, რომ სომხების
სასულიერო წილებას არ შეშვენის
უმაღლერება სიკეთისათვის და არც თ-
ათესავ ხალხთ შორის უკანასკოლების
აღმოჩინენ მართვისა და სახელიდ ზორი.

მდგრადი დიმიტრი ჭავჭავაძის.

